Engineer

Runbook

utprøvde trinn for en gjentakende driftsoppgave

Hva det er

En runbook er en utprøvd veiledning for en driftsoppgave. Den forklarer når oppgaven kan gjøres, hva som må være tilgjengelig, hvordan den utføres og hvordan operatøren kjenner igjen resultatet. Noen oppgaver gjøres for hånd. Andre utføres av automatisering, med veiledningen som forklaring av forutsetninger og kontroller. Oppgaven kan være å fornye et sertifikat, prøve en sikkerhetskopi eller gå tilbake til en kjent konfigurasjon.

I sitt rammeverk for god driftspraksis anbefaler AWS runbooks for prosedyrer og playbooks for å undersøke problemer. Ulike team bruker ordene på ulike måter. Det interessante er hva leseren må vite på forhånd. Når man kjenner den nødvendige oppgaven, kan veiledningen lede fra en bestemt utgangstilstand til et klart resultat. Når man fortsatt leter etter årsaken til en feil, trengs det observasjoner og valg som viser hvilken oppgave teamet bør gå videre med.

En runbook trenger ikke være lang. Den skal angi system og miljø, tilgang, hvem som har ansvar, hva som må være i orden før start, og hva det vil si at oppgaven lykkes. Den forklarer også når operatøren må stoppe eller kontakte noen. Det er forskjell på at et verktøy melder om vellykket kjøring og at en tjeneste faktisk leverer det den skal. Hver kontroll bør svare på det spørsmålet som hører til trinnet.

Bruk begrepet i en beslutning

Bruk «Hva er en runbook?» i en konkret beslutning. Vi kan knytte begrepet til systemet dere bygger eller kjøper. Overleveringsdokumenter, driftsinstrukser og håndbøker som lar dine egne ansatte drifte systemet uten å ringe den som bygde det.

Se tjenestene våre Ta kontakt →

Undersøk antakelsene bak ordet

Bruk forklaringen og det tilknyttede arbeidet til å formulere spørsmål for prosjektet. Vi kan undersøke antakelsene sammen før et verktøy velges. Én infrastrukturplan for 14 avdelinger — 14 forskningsavdelinger på én felles infrastrukturplan

Én infrastrukturplan for 14 avdelinger Ta kontakt →

Hvorfor det er viktig

Under et avbrudd er det ikke sikkert at den som er på vakt, kjenner det aktuelle verktøyet godt. En veiledning reduserer tiden som ellers går med til å rekonstruere fremgangsmåten fra minnet. Operatøren kan se etter riktig system og riktige data og kan kjenne igjen et forventet resultat før neste trinn. Det er nyttig ved skiftende vakter og når flere avdelinger bidrar til samme gjenoppretting.

Arbeidet med å skrive veiledningen avslører ofte taus kunnskap. Én person sier at kopien er klar når en jobb er ferdig. En kollega på øvelse oppdager at neste verktøy krever en tillatelse som ikke står i teksten, eller at rapporten utelater poster som ikke lot seg kopiere. Veiledningen kan gjøre slike forskjeller tydelige. Den hjelper også gruppen med å se hvilke deler som kan automatiseres, og hva som bør avgjøres ut fra den aktuelle situasjonen.

Driften forandrer seg. En tillatelse flyttes eller en tjeneste byttes ut, og en instruksjon kan raskt bli utdatert. En navngitt eier kan holde teksten sammen med koden eller konfigurasjonen som styrer arbeidet, og oppdatere dem sammen. Når en annen person øver på oppgaven, oppdager vedkommende forutsetninger forfatteren kan ta for gitt. Øv også på å finne instruksjonen dersom den vanlige tjenesten som lagrer dokumenter, er utilgjengelig.

Slik ser det ut i praksis

Tenk deg en rutine for å bevise at det går an å gjenopprette en sikkerhetskopi av en rapportdatabase. Veiledningen begynner med navnet på databasen, det isolerte testmiljøet og kontoen som har lov til å lese kopien og skrive i miljøet. Kontroller hvor kopien kommer fra, hvor gammel den er, og at ingen løsning i ordinær drift peker mot testmiljøet. Noter hvilken kopi som brukes, og start tidtakingen.

Neste trinn angir verktøyet som skal brukes, og hvor resultatet blir logget. Når gjenopprettingen er ferdig, kjører operatøren en velkjent rapport, sammenligner noen verdier med et forventet svar og sjekker datoen på den siste posten. Manglende rader, feil kilde eller en rapport som ikke kan kjøres, betyr at man

stopper og kontakter den ansvarlige. Etter en godkjent øvelse registreres tiden. Den midlertidige databasen og tilgangen som ble gitt til øvelsen, fjernes etter planen.

En kollega prøver så veiledningen med en eldre kopi enn det tidsrommet øvelsen tillater. Forskjellen bør bli synlig før gjenopprettingen starter, og kollegaen skal kunne se hvilke opplysninger som må tas vare på. Når øvelsen er ferdig, retter eieren uklare trinn. Tidspunkt og varighet for en gyldig øvelse kan si noe om gjenopprettingstiden under akkurat de betingelsene.

Engineers sak om sikkerhetskopier som faktisk er blitt gjenopprettet viser arbeid med å etterprøve en gjenoppretting. Den viser hvorfor en ferdig kopi alene gir begrenset informasjon. Rapportdatabasen i eksemplet er tenkt for å vise hvordan trinn og vilkår kan skrives.

Øvelsen gir også en anledning til å kontrollere hva som kan dokumenteres uten å ta med kundeopplysninger. En kort rapport kan navngi miljøet, formålet, de utførte kontrollene og begynnelsen på tidtakingen. Hvis kopien lot seg lese, men en prøve viste manglende rapportdata, skal begge observasjonene stå der. De gir ulike svar på arbeidsoppgavens spørsmål.

Hvor det går galt

Trinnene forutsetter at alt virker som vanlig. Hvis dokumentasjonen, overvåkingen eller innloggingen er utilgjengelig, må operatøren fremdeles ha en tillatt vei til fremgangsmåten og kunne kontrollere forutsetningene. Øv på det før et virkelig avbrudd.

Veiledningen sier hva man skal trykke på. Et nytt grensesnitt kan gjøre gamle bilder ubrukelige. Beskriv også hva handlingen skal gjøre, og hvilket resultat og hvilke avvik man kan se etter.

Den samme veiledningen brukes i alle situasjoner. Like symptomer kan ha forskjellige årsaker. Bruk observasjoner til å finne tilstanden som gjør oppgaven riktig, før du følger trinnene.

Bare forfatteren har prøvd rutinen. Gi en kollega trygge øvingsrammer og be vedkommende notere steder der utfallet, et begrep eller nødvendig tilgang måtte gjettes.

Les mer

- AWS om runbooks — prosedyrer, ansvar og vedlikehold.
- AWS om playbooks — undersøkelser og valg av fremgangsmåte.
- Google om beredskap og innsats — å øve på håndtering før et avbrudd.

Ordliste

Velg ut fra deres faktiske rammer

Ta med beslutningen, menneskene som berøres og alternativene som er vurdert. Vi kan tydeliggjøre avveiningene og etterlate en dokumentert anbefaling.

Se hva det koster Ta kontakt →

Gjør begrepene praktiske

Spør hvordan «Hva er en runbook?» gjelder i organisasjonen deres. Et konkret eksempel fra dagens system er nok til å starte samtalen.

Se tjenestene våre

welcome@engineer.company +45 50 10 61 84 København, Danmark

Ta med deg denne siden

Visittkort

Laget med kjærlighet av D.

CVR 45969703 · Tagensvej 105C, 3. th, 2200 København N

Opphavsrett © 2025 – nå · Engineer ApS · Alle rettigheter forbeholdt.

Skrevet ut fra https://engineer.company/nb/glossary/runbook/